

Wybrane konceptcje autoformacji

Analiza
psychologiczno-
-pedagogiczna

Elwira
Balcer

Monografie
Kolegium
Jagiellońskiego

JAGIELLOŃSKI
INSTYTUT WYDAWNICZY

Wybrane konceptcje autoformacji

Analiza
psychologiczno-
-pedagogiczna

Monografie
Kolegium
Jagiellońskiego

Rada programowa serii:

przewodniczący: prof. KJ dr hab. Grzegorz Górski (Kolegium Jagiellońskie, Toruń, Polska)

prof. Ivana Butoracova-Sidlerova PhD (University of St. Cyril and Methodius, Trnava, Slovakia)

prof. dr hab. Krzysztof Górski (Jet Propulsion Laboratory NASA, Pasadena, CA, USA)

prof. RN dr Josef Navratil PhD (University of South Bohemia, České Budějovice, Czech Republic)

ks. prof. dr hab. Ireneusz Werbiński (Kolegium Jagiellońskie, Toruń, Polska)

prof. UMK dr hab. Marek Zajko (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń, Polska)

prof. KJ dr hab. Krystyna Żuchelkowska (Kolegium Jagiellońskie, Toruń, Polska)

Wybrane konceptcje autoformacji

Analiza
psychologiczno-
-pedagogiczna

Elwira
Balcer

AKAPIT

WYDAWNICTWO
EDUKACYJNE

Monografie
Kolegium
Jagiellońskiego

Toruń 2021

JAGIELLOŃSKI
INSTYTUT WYDAWCZY

Recenzenci:

dr hab. Alina Rynio, prof. KUL
ks. prof. dr hab. Ireneusz Werbiński

Redaktor prowadzący: Beata Króliczak-Zajko

Korekta: Anna Filipka, Marta Malinowska-Reich

Opracowanie graficzne: Beata Króliczak-Zajko

Skład: Karol Cyranowicz

Copyright by © Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit” s.c.
oraz Jagielloński Instytut Wydawniczy & Elwira Balcer

Współpraca wydawnicza:

Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit” s.c. oraz Jagielloński Instytut Wydawniczy
Toruń 2021

Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit” s.c.

ul. H. Piskorskiej 12/23
87-100 Toruń
tel. 56 648 55 53, e-mail: info@weakapit.pl

ISBN 978-83-66951-14-3

Jagielloński Instytut Wydawniczy

ul. Szosa Bydgoska 50
87-100 Toruń
tel. 56 651 97 81

ISBN 978-83-65824-82-0

Oferta wydawnicza oraz sprzedaż internetowa: www.weakapit.pl, tel. 601 880 321

Druk: Machina Druku, www.machinadruku.pl

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1	
Stanowiska dotyczące możliwości autorstwa własnej biografii	11
1.1. Klasyczne stanowiska deterministyczne	13
1.2. Stanowisko niedeterministyczne – personalistyczne	18
1.3. Decydująca rola czynnika osobowościowego	21
Rozdział 2	
Etapy (auto)formacyjne ludzkiego życia	25
2.1. Etap prenatalny jako pierwsza faza rozwoju i <i>paidei</i>	27
2.2. Dzieciństwo, dorastanie i dorosłość	32
2.3. Starość i przygotowanie do odchodzenia	45
Rozdział 3	
Autoformacja jako dążenie do integracji osobowości	61
3.1. Odpowiedzialne kształtowanie dojrzałego charakteru	63
3.2. Autoformacja jako przekraczanie własnych granic	69
3.3. Potrzeba sensu życia jako „potrzeba potrzeb”	75
Rozdział 4	
Autoformacja jako <i>continuum paidei</i>	83
4.1. Autoformacja jako dążenie do „wolności dla miłości”	86
4.2. Drogowskazy w byciu wychowawcą samego siebie	102
4.3. Spełnianie siebie w powołaniu do <i>sanctitas</i> w ujęciu Jana Pawła II	124

Rozdział 5

Dążenie do obiektywizacji treści sfery emotywniej	141
5.1. Postulat autoformacyjny Karola Wojtyły	143
5.2. Rozpoznawanie przekazu sfery emotywniej i osobistego układu potrzeb psychicznych	148
5.3. Znaczenie identyfikacji pierwotnych i dojrzałych mechanizmów obronnych	156
Zakończenie	161
Bibliografia	163
Summary	185